

The Process of Perspective Transformation for Enhancing Authentic Self-Esteem among Violent Male Juvenile Delinquents¹

Metasit Meesuaisint²

Wirathep Pathumcharoenwattana³

Panee Boonprakob⁴

Received: April 8, 2016

Accepted: May 2, 2016

Abstract

Authentic self-esteem involves high self-esteem and low self-defensiveness. The researchers examined the evidence about violent behavior among children and adolescents, and found that most of the violent juvenile delinquents have a problem with authentic self-esteem. Learning how to enhance authentic self-esteem is the key to solve the adolescent problems. The purpose of the research was to study the perspective transformation process for enhancing authentic self-esteem among violent male juvenile delinquents. This study was a mixed methods research which included using the Multidimensional Self-Esteem Inventory (MSEI) with 343 male juvenile delinquents who were living in the Juvenile Vocational Training Centre for Boys in Thailand. This was followed by in-depth interviews with 20 key informants. The results showed that there were four stages of the perspective transformation process: the first stage was “distinction”, the second stage was “intention”, the third stage was “assertiveness” and the last stage was “development of perspectives”. In conclusion, the perspective transformation process for enhancing authentic self-esteem is an essential part in fostering youths to learn about how to understand and change their self, however, it needs an effective implementation program.

Keywords: authentic self-esteem, transformative learning, perspective transformation

¹ Research report

² Graduate student, doctoral program in Lifelong Education Department, Faculty of Education, Chulalongkorn University, E-mail: thannarat@hotmail.com

³ Associate professor in Lifelong Education Department, Faculty of Education, Chulalongkorn University

⁴ Lecturer in Applied Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

กระบวนการเปลี่ยนแปลงปรัทธศนเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง ของเยาวชนชายที่กระทำผิดคดีความรุนแรง¹

เมธาสิทธิ์ มีสายสินธุ์²

วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา³

พรธณี บุญประกอบ⁴

บทคัดย่อ

การเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง คือ การเห็นคุณค่าในตนเองสูงอย่างมั่นคงและปกป้องตนเองต่ำ นักวิจัยได้ตรวจสอบหลักฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงในกลุ่มเด็กและวัยรุ่นและพบว่า เยาวชนที่กระทำผิดคดีความรุนแรงส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง การเรียนรู้วิธีเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง คือ กุญแจสำคัญที่จะแก้ไขปัญหายุวรุ่นดังกล่าว วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ คือ เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงปรัทธศนเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองของเยาวชนชายที่กระทำผิดคดีความรุนแรง การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีโดยใช้แบบวัด Multidimensional Self-Esteem Inventory (MSEI) กับกลุ่มเยาวชนชายที่กระทำผิดคดีความรุนแรงในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จำนวน 343 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 20 คน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงปรัทธศนซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การแยกแยะ ขั้นที่ 2 การสร้างเจตนาธรรมณ์ ขั้นที่ 3 การกล้าเผชิญ และขั้นที่ 4 การพัฒนาปรัทธศน กล่าวโดยสรุป คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงปรัทธศนเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในการส่งเสริมเยาวชนให้สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีทำความเข้าใจและเปลี่ยนแปลงตัวตน อย่างไรก็ตาม กระบวนการดังกล่าวจำเป็นต้องทำให้เกิดการนำไปใช้ที่มีประสิทธิผลด้วย

คำสำคัญ: การเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงปรัทธศน

¹ รายงานการวิจัย

² นิสิตปริญญาเอก ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail: thannarat@hotmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴ อาจารย์ประจำ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทนำ

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) เป็นความคิดและความรู้สึกเชิงประเมินค่าที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ในความสามารถ (Competence) และความมีคุณค่า (Worthiness) ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้อันจะเป็นแรงขับเคลื่อนในตัวบุคคลให้สามารถตัดสินใจและกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยผลของการกระทำจะเป็นทางลบหรือบวกก็ขึ้นอยู่กับผลของการเรียนรู้ นั่น ๆ ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองก็คือความรู้สึกที่มีต่อตัวเองอันจะส่งผลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลนั้น โดยบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง มักจะแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในตนเอง อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมั่นที่แสดงออกมาภายนอกอาจไม่ได้มาจากความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอย่างแท้จริง ถ้าบุคคลนั้นกำลังพยายามเสแสร้งหรือปกปิดความรู้สึกด้านลบหรือความอ่อนแอ (Weakness) ในตนเอง (Branden, 2001) โดยความบกพร่องในการเห็นคุณค่าในตนเองนี้ เรียกว่า การเห็นคุณค่าเทียมในตนเอง (Pseudo Self-Esteem) หรือการเห็นคุณค่าในทางปกป้องตนเอง (Defensive Self-Esteem) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงให้เทียบเท่าแค่ความรู้สึกดี ความทะนงตัว การหลงตนเอง และอุปนิสัยที่อาจนำไปสู่ความก้าวร้าว อันถือเป็นความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง (Reasoner, 2000 cited in Scott, 2004)

จากแนวคิดของ Mruk (2006) ได้กล่าวว่า ลักษณะที่สำคัญของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง คือ มีการรับรู้เป็นปกติถึงความสามารถที่ตนปฏิบัติได้จริง หรือกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถที่แท้จริง (Realistic Competence) ซึ่งหมายถึง ความสามารถที่จะคิดและตัดสินใจกระทำบางสิ่งบางอย่างได้เป็นผลจริง วัดได้พิสูจน์ได้ และมีสาระสำคัญ โดยมีใช้เป็นเพียงแค่ความเชื่อว่าตนสามารถทำให้เกิดผลได้ แต่เป็นความรู้สึกเชื่อมั่นซึ่งเกิดจากความสามารถที่ตนได้แสดงออกมาอยู่เป็นประจำโดยไม่จำเป็นต้องดีเลิศหรือประสบผลสำเร็จ แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ คือ (1) ความสามารถ (Competence) ได้แก่ สามารถที่จะเข้าใจงานใหม่ ๆ สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถทำอะไรหลายอย่างได้ดี (2) อำนาจภายในตน (Personal Power) ได้แก่ มีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงความคิดเห็น มีอิทธิพลต่อผู้อื่นทั้งความคิดและพฤติกรรม (3) การควบคุมตนเอง (Self-Control) ได้แก่ มีวินัยในตนเอง มีความพยายาม มีการตั้งและการได้มาซึ่งเป้าหมาย มีสมาธิสูง สามารถควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ และ (4) การทำงานของร่างกาย (Body Functioning) ได้แก่ ร่างกายทำงานสัมพันธ์กันดี คล่องแคล่ว ว่องไว สภาพร่างกายแข็งแรง สนุกสนานกับการทำกิจกรรมทางกายต่าง ๆ นอกจากนี้ บุคคลยังต้องมีความรู้สึกถึงความมีคุณค่าที่มั่นคง (Solid Worthiness) ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกในความมีคุณค่าของตนที่พยายามจะแสดงออกมาตามความเป็นจริงในแบบที่น่าเคารพหรือน่าปรารถนาของความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เมื่อต้องเผชิญกับความท้าทายของชีวิต รวมทั้งมีความใส่ใจอย่างกระตือรือร้นต่อคุณค่าในทางบวกที่เป็นเนื้อแท้ แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ คือ (1) การเป็นที่รัก (Lovability) ได้แก่ รู้สึกได้รับความเอาใจใส่จากบุคคลอันเป็นที่รัก ได้รับการยอมรับ สามารถไว้วางใจ รับและแสดงออกซึ่งความรัก มีความพึงพอใจในสัมพันธ์ภาพอันใกล้ชิด (2) การเป็นที่ชื่นชอบ (Likability) ได้แก่ เป็นบุคคลที่น่าชื่นชอบหรือเป็นที่รู้จัก เพื่อนฝูงให้การยอมรับและเข้าไปร่วมอยู่ในทีม สามารถสนุกสนานกับเพื่อน ๆ และเข้ากันได้ดีกับคนอื่น รวมถึงสร้างความประทับใจครั้งแรกได้ดี (3) รูปลักษณ์ทางกาย (Body Appearance) ได้แก่ การมีรูปลักษณ์ที่น่าดึงดูด พอใจในรูปร่างหน้าตา มีความน่าดึงดูดทางเพศ และดูแลตนเองได้ดี และ (4) ความพอใจตนเองในด้านศีลธรรม (Moral Self-Approval) ได้แก่ พอใจกับพฤติกรรมและค่านิยมทางศีลธรรม มีมาตรฐานทางศีลธรรมที่ชัดเจน และสามารถสร้างแบบอย่างที่ดีงามให้กับผู้อื่นได้

สำหรับกระบวนการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองมีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) โดยในแนวคิดของ Merzirow (1997) ได้อธิบายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ (Perspective Transformation) ว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ 1) การเสนอความเป็นไปได้ใหม่ ๆ สำหรับการเรียนรู้อย่างเข้าใจ (Understanding Learning) ซึ่งสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองและการเปลี่ยนแปลง และ 2) การปรับปรุงการเห็นคุณค่าในตนเองให้ดีขึ้นและช่วย

ค้นหาตัวตนที่แท้จริง (Authentic Self) (Tennant, 2000 cited in Ntiri and Stewart, 2010) ซึ่งนักวิจัยสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเองได้ ประกอบด้วย 10 ชั้น ได้แก่ (1) ภาวะวิกฤตที่ทำให้สับสน (2) ตรวจสอบตนเองด้วยความรู้สึกผิดหรือล่อลวงใจ (3) ประเมินตนเองเชิงวิพากษ์ (4) ตระหนักในตนเอง (5) สำรวจทางเลือกของบทบาทใหม่ (6) วางแผนการกระทำ (7) พัฒนาความรู้และทักษะ (8) ทดลองบทบาทใหม่ (9) สร้างสมรรถนะและความเชื่อมั่นในตนเอง และ (10) การบูรณาการใหม่

จากการทบทวนแนวคิดข้างต้นจึงนำมาสู่การศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากลุ่มของเยาวชนที่กระทำผิดคดีความรุนแรง ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ 10 ชั้นของเมซีโรว์ เป็นกรอบแนวทางในการวิเคราะห์ เนื่องจากในบริบทของเยาวชนที่กระทำผิดคดีความรุนแรงมีความสอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย โดยจากผลการศึกษาต่าง ๆ ในกลุ่มทะเลาะวิวาท (Bullies) กลุ่มผู้กระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับความรุนแรง และกลุ่มผู้ก่อวินาศกรรมอื่น ๆ พบว่า ส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะชื่นชมยกย่องตนเองอย่างมาก โดยมีสาเหตุหลักตามสถานการณ์ที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรง คือ การคุกคามอัตตา (Ego Threat) (Baumeister et al., 1996) ทั้งนี้ สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนที่กระทำผิดมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น เกิดจากเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงมักจะเข้าไปอยู่ในกลุ่มผู้กระทำความผิดเพื่อต้องการเพิ่มคุณค่าในตนเอง โดยกลุ่มผู้กระทำความผิดจะชื่นชมและให้รางวัลสำหรับความกล้าต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนเพิ่มสูงขึ้น (Kaplan, 1975a cited in Scott, 2004) อีกทั้งการใช้ความรุนแรงในสังคมปัจจุบันยังคงเป็นปัญหาที่ต้องเฝ้าระวัง กล่าวคือ การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนถือเป็นปัญหาสังคมที่อารยประเทศทั้งหลายให้ความสำคัญ และในปัจจุบันการกระทำความผิดดังกล่าวในประเทศไทยยังคงมีอัตราสูงและนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยจะพบเห็นจากสื่อต่าง ๆ ที่มักปรากฏพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย การยกพวกตีกัน การทำลายทรัพย์สิน การก่อคดีข่มขืนไปจนถึงการก่อคดีฆาตกรรม ซึ่งจากข้อมูลสถิติคดีเด็กและเยาวชนของกรมพินิจฯ ตั้งแต่ปี 2555-2557 พบว่า คดีความรุนแรง (ได้แก่ คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ) ยังคงมีอัตราสูงอย่างน่าเป็นห่วง อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนระหว่างเยาวชนชายและหญิงที่เข้ารับการฝึกอบรมในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ยังถือว่าไม่แตกต่างกันมาก คือ ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายประมาณร้อยละ 90 ของเยาวชนทั้งหมด (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2555, 2556, 2557) ดังนั้น ผลจากการศึกษานี้จะทำให้ทราบถึงธรรมชาติของปัญหาและการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์เพื่อการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง เยาวชนที่กระทำผิดคดีความรุนแรง รวมถึงเยาวชนทั่วไปที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด ให้สามารถปรับเปลี่ยนความคิด รู้จักไตร่ตรอง ทบทวน และตัดสินใจบนพื้นฐานของความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของตนเองอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนความคิดและความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ปรับเปลี่ยนมุมมองจากภายในที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตน ตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมศักยภาพในตัว of เยาวชนให้สามารถเข้าใจตนเองและปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อดำเนินชีวิตผ่านพันธอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองของเยาวชนชายที่กระทำผิดคดีความรุนแรง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองของเยาวชนชายที่กระทำผิดคดีความรุนแรง โดยใช้กระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ตามแนวคิดของ Mezirow (1991, 1997) เป็นแนวทางในการศึกษากลุ่มเยาวชนที่กระทำผิดคดีความรุนแรงในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 คดีที่สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ได้แก่ คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ

อย่างไรก็ดี ในศึกษากลุ่มเยาวชนดังกล่าว จำเป็นต้องนำแนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองมาช่วยในการวิเคราะห์ลักษณะของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองที่ปรากฏในตัวของเยาวชนด้วย โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 แนวคิดที่มีการอธิบายได้ชัดเจนมากที่สุด ได้แก่ แนวคิดของ Mruk (2006) ซึ่งเป็นแนวคิดที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง รวมถึงวิธีการวัดเชิงปริมาณที่ชัดเจน และแนวคิดของ Branden (1981, 1994, 2001) ซึ่งเป็นแนวคิดที่อธิบายองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองในเชิงคุณลักษณะที่ชัดเจน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนที่ต่อเนื่องกัน คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง ได้แก่ แนวคิดของ Branden และแนวคิดของ Mruk

1.2 สร้างข้อความโดยปรับปรุงเนื้อหาจากแบบวัดต้นฉบับ คือ Multidimensional Self-Esteem Inventory (MSEI) ของ O'Brien และ Epstein (1988) จำนวน 116 ข้อ เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในบริบทของเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ โดยเขียนข้อความที่เข้าใจง่ายและแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ชัดเจนในแต่ละองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 11 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม (2) ความสามารถ (3) การเป็นที่รัก (4) การเป็นที่ชื่นชอบ (5) อำนาจภายในตน (6) การควบคุมตนเอง (7) การพอใจทางศีลธรรม (8) รูปลักษณ์ทางกาย (9) การทำงานของร่างกาย (10) การรวมอัตลักษณ์ และ (11) การยกระดับในทางปกป้องตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแบบวัดการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง มีวิธีการ ดังนี้

2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบความเป็นไปได้ของแบบวัด คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจงด้วยการกำหนดคุณสมบัติที่เหมาะสมโดยแบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดตัวแปรทางจิตวิทยา 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานอกระบบ 2 คน

2.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง คือ แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ฉบับต่อ 1 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Congruence: IOC)

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้อง และความครอบคลุมของนิยามองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง

2.4 เก็บรวบรวมแบบประเมินจนครบทั้ง 5 ฉบับแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง และนำข้อความในแต่ละข้อมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.60 เมื่อได้แบบวัดที่แก้ไขจนสมบูรณ์แล้วจึงนำไปทดลองเก็บข้อมูล (Try Out) จำนวน 30 ชุด ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และเปอร์เซ็นต์ไทล์ ด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อคัดกรองกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง สูงออกมาก่อนทำการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกในขั้นตอนต่อไป โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

3.1 ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำหน้าที่จากมหาวิทยาลัยและหนังสืออนุมัติจากกรมพินิจฯ เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดคดีความรุนแรงจากศูนย์ฝึกฯ ได้แก่ คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งเป็นบุคคลที่ศาลได้ตัดสินพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกฯ จำนวน 920 คน (ข้อมูล ณ ปี 2555)

กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนชายที่เข้ารับการอบรมในศูนย์ฝึกฯ สามารถอ่านออกเขียนได้ ไม่มีภาวะผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ และมีระยะเวลาที่เหลืออยู่ในการฝึกอบรมของศูนย์ฝึกฯ มากกว่า 3 เดือน จำนวน 286 คน ซึ่งได้จากการเปิดตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาสัดส่วนของประชากร (P) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อยอมให้ความคลาดเคลื่อน (E) ของการประมาณค่าสัดส่วนเกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm 5\%$ ของค่าสัดส่วนสูงสุด (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข, 2551) ทั้งนี้ ผู้วิจัยเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 20 รวมเป็นจำนวน 343 คน เพื่อความสมบูรณ์ของการเก็บข้อมูลและป้องกันการสูญเสียของการตอบแบบวัด จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จากศูนย์ฝึกฯ จำนวน 15 แห่งทั่วประเทศ โดยเลือกตามจำนวนที่เป็นไปตามขนาดของแต่ละศูนย์ฝึกฯ ซึ่งผู้วิจัยวัดจากสถิติจำนวนเด็กและเยาวชนเฉลี่ยต่อวัน แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) จนครบจำนวนที่กำหนดของแต่ละศูนย์ฝึกฯ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	รายชื่อศูนย์ฝึกฯ	จำนวนเด็กและ เยาวชนเฉลี่ยต่อวัน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ตามขนาดของศูนย์ฝึกฯ
1	ศูนย์ฝึกฯ บ้านกรูณา	472	$(472 \times 343) \div 5,632 = 28$
2	ศูนย์ฝึกฯ บ้านมุกิตตา	147	$(147 \times 343) \div 5,632 = 9$
3	ศูนย์ฝึกฯ บ้านอุเบกขา	164	$(164 \times 343) \div 5,632 = 10$
4	ศูนย์ฝึกฯ สิริรินทร์	54	$(54 \times 343) \div 5,632 = 3$
5	ศูนย์ฝึกฯ บ้านบึง	264	$(264 \times 343) \div 5,632 = 16$
6	ศูนย์ฝึกฯ เขต 1 ระยอง	565	$(565 \times 343) \div 5,632 = 34$
7	ศูนย์ฝึกฯ เขต 2 ราชบุรี	549	$(549 \times 343) \div 5,632 = 33$
8	ศูนย์ฝึกฯ เขต 3 นครราชสีมา	309	$(309 \times 343) \div 5,632 = 19$
9	ศูนย์ฝึกฯ เขต 4 ขอนแก่น	467	$(467 \times 343) \div 5,632 = 28$
10	ศูนย์ฝึกฯ เขต 5 อุบลราชธานี	470	$(470 \times 343) \div 5,632 = 29$

ลำดับที่	รายชื่อศูนย์ฝึกฯ	จำนวนเด็กและ เยาวชนเฉลี่ยต่อวัน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ตามขนาดของศูนย์ฝึกฯ
11	ศูนย์ฝึกฯ เขต 6 นครสวรรค์	721	$(721 \times 343) \div 5,632 = 44$
12	ศูนย์ฝึกฯ เขต 7 เชียงใหม่	470	$(470 \times 343) \div 5,632 = 29$
13	ศูนย์ฝึกฯ เขต 8 สุราษฎร์ธานี	488	$(488 \times 343) \div 5,632 = 30$
14	ศูนย์ฝึกฯ เขต 9 สงขลา	449	$(449 \times 343) \div 5,632 = 27$
15	ศูนย์ฝึกฯ เขต 11 ลพบุรี	43	$(43 \times 343) \div 5,632 = 3$
	รวม	5,632	343

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจากศูนย์ฝึกฯ ทั้ง 15 แห่งทั่วประเทศ

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และเปอร์เซ็นต์ไทล์ เพื่อคัดกรองกลุ่มที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองสูงออกมาก่อนทำการวิจัยเชิงคุณภาพในขั้นตอนต่อไป

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 4 คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนชายที่มีคะแนนสูงจากแบบวัดการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง โดยกำหนดกลุ่มคะแนนที่อยู่สูงกว่าระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จากนั้น นำรายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่คัดกรองได้ซึ่งควรมีจำนวนที่มากพอ ไปให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฝึกฯ ที่ดูแลรับผิดชอบได้ทำการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 12-20 คน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (วรรณดี สุทธิธรรกร, 2556) อย่างไรก็ดี ในขณะที่ดำเนินการเก็บข้อมูล ถ้ามีจำนวนผู้ให้ข้อมูลที่ถูกคัดเลือกมากกว่า 20 คน ผู้วิจัยจะคัดเลือกรายชื่อ 20 คนแรกที่มีผู้วิจัยมีความสะดวกในการลงพื้นที่และสามารถเก็บข้อมูลได้เต็มประสิทธิภาพมากที่สุด เช่น การเดินทาง การติดต่อประสานงาน การได้รับความร่วมมือจากศูนย์ฝึกฯ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 ศึกษาภาคสนาม มีขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขั้นก่อนลงสนาม ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยและหนังสืออนุมัติจากกรมพินิจฯ รวมทั้งหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน เพื่อติดต่อกับศูนย์ฝึกฯ ในการขออนุญาตเข้าไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยจัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ถูกคัดเลือกโดยกำหนดประเด็นคำถามตามแนวคิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ของเมซีโรว์ 10 ชั้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน โดยมีประเด็นคำถามหลัก ดังนี้

- 1) ช่วยเล่าถึงเหตุการณ์หรือประสบการณ์ในอดีตที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของคุณ ซึ่งเป็นสาเหตุให้คุณเกิดการเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างในตัวเอง
- 2) คุณรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น/คุณคิดเห็นอย่างไร/เหตุการณ์นั้นเกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความมุ่งมั่นในชีวิตอย่างไร
- 3) การเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมของคุณเกิดขึ้นได้อย่างไร/อะไรเป็นสิ่งที่มาช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
- 4) คุณมองเห็นใครบ้างหรือไม่มีที่ประสบการณ์คล้าย ๆ กัน แล้วเขาเปลี่ยนแปลงตัวเองได้อย่างไร

- 5) สิ่งที่คุณอยากเปลี่ยนแปลงหรือสร้างขึ้นใหม่ในตัวคุณ มีอะไรบ้าง ช่วยอธิบาย
- 6) คุณมีการวางแผนที่จะทำอะไรบ้างหลังจากที่รู้ว่าตนเองต้องการจะเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่าง
- 7) คุณมีความเข้าใจตัวเองมากขึ้นกว่าแต่ก่อนอย่างไร/คุณได้เรียนรู้อะไรบ้างหลังจากที่ได้ลงมือทำเพื่อจะเป็นคนใหม่
- 8) คุณได้ลงมือทำอะไรใหม่ ๆ บ้าง/คุณได้รับผลกระทบอะไรบ้างจากสังคมหรือคนรอบข้าง
- 9) คุณมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูหรือเพื่อน ๆ บ้างหรือไม่เกี่ยวกับประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- 10) คุณรู้สึกอย่างไรกับการได้เปลี่ยนแปลงตนเอง/คุณมีมุมมองในชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างไร

5.2 ชั้นลงสนาม เริ่มจากแนะนำตัวเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลพร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และให้คำสัญญาว่าข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งหมดจะไม่เปิดเผยรวมทั้งขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการจัดบันทึก และจะทำลายเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะแสดงตัวตนอย่างเปิดเผย (Overt) ว่าเป็นนักวิจัย ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกสบายในการขอข้อมูลจากเจ้าหน้าที่และไม่มีปัญหายุ่งยากด้านจริยธรรมในการวิจัย จากนั้นจึงทำการสัมภาษณ์โดยใช้เวลาในแต่ละครั้งประมาณ 2-3 ชั่วโมงหรือแยกเป็นช่วง ๆ ตามความเหมาะสมควบคู่กับการสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เพื่อเป็นการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) รวมไปถึงในบางกรณีที่ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือสนิทสนมกับผู้ให้ข้อมูล เช่น เพื่อนในกลุ่ม ครู นักจิตวิทยา เป็นต้น โดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Informal Interview) เป็นการถามอย่างไม่เป็นทางการในบางประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการนัดหมายไว้ก่อนล่วงหน้า ภายหลังจากสิ้นสุดการสัมภาษณ์ในแต่ละวันผู้วิจัยต้องรีบทำการจัดบันทึกประเด็นที่น่าสนใจเพื่อช่วยเตือนความจำและรวบรวมความคิดในเรื่องที่สัมภาษณ์ได้อย่างครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะเริ่มกระทำไปพร้อมกับกระบวนการเก็บข้อมูลและจะไม่ปล่อยข้อมูลกองทิ้งไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับข้อมูลดิบและลดทอนข้อมูลไม่ให้มีมากจนเกินไป สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยผ่านการวิเคราะห์ความหมายทางภาษาโดยตรงและวิเคราะห์ความหมายทางความรู้สึก (นิศา ชูโต, 2545) ทั้งนี้ประเด็นคำถามต่าง ๆ จะช่วยให้เยาวชนอธิบายประสบการณ์การเรียนรู้ตามขั้นตอน 10 ชั้นของเมซีโรว์ได้อย่างชัดเจน อันนำมาสู่การวิเคราะห์ประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงของเยาวชน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะไม่เน้นการตั้งคำถามตามประเด็นที่ตั้งไว้ทั้ง 10 ชั้นเพราะอาจเป็นการชี้นำและไม่สะท้อนถึงความเป็นธรรมชาติของการเรียนรู้ แต่ผู้วิจัยจะเน้นการถามแบบตะล่อมกล่อมเกลา (Probe) เพื่อให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระและสะท้อนวิธีการเรียนรู้ที่ชัดเจนในบางสถานการณ์ออกมาด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนของหลักการในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (สรณ ภู่ง และอ้อมเดือน สดมณี, 2551)

6.1 จัดระบบข้อมูล จากข้อมูลที่เก็บมาจากภาคสนามนั้นมักจะไม่อยู่ในรูปที่พร้อมจะนำไปใช้วิเคราะห์ต่อไป ผู้วิจัยได้นำมาจัดรูปให้เหมาะสมก่อน โดยการถอดข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และทำการบันทึกข้อมูลที่ได้มาเพื่อนำมาสร้างรหัสในขั้นตอนต่อไป

6.2 สร้างรหัสการแสดงผลข้อมูลและเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยเริ่มจากการลงรหัสข้อมูล ซึ่งหลังจากถอดข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาซึ่งจะอยู่ในรูปของบทสัมภาษณ์หรือรายละเอียดจากการบันทึกการสังเกตแล้ว ผู้วิจัยจะให้รหัสกับข้อความที่ปรากฏ ทั้งนี้การให้รหัสดังกล่าวขึ้นอยู่กับความสามารถ

พิจารณาจากข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมมาได้ จากนั้นมีการจัดแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การอธิบาย ซึ่ง จะช่วยให้การวิเคราะห์มีความเที่ยงตรง จากนั้นทำการเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ของข้อมูลโดย ที่ผู้วิจัยจะต้องค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมมาว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อใช้อ้างอิงหรือ อธิบายความต่อไป

6.3 แปลความ สร้างข้อสรุปและพิสูจน์ข้อสรุป ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยทำการแปล ความหมายของข้อมูลซึ่งผู้วิจัยต้องเข้าใจความหมายข้อมูลเหล่านั้นเพื่อให้ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ในรูปแบบ ต่าง ๆ สามารถนำไปอธิบายหรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ โดยจากข้อมูลทั้งหมดที่ได้ทำการลงรหัสไว้แล้วผู้วิจัย จะนำข้อมูลที่มีรหัสเดียวกันมาทำการวิเคราะห์ ตีความ และแปลความหมาย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าคะแนนรวมและคะแนนเฉลี่ยในแต่ละองค์ประกอบ ของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองเพื่อคัดกรองกลุ่มเยาวชนที่มีลักษณะเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของแนวคิด ทฤษฎี ซึ่งจากเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของ Mruk ได้ระบุว่า บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง คือ บุคคล ที่มีการประเมินค่าตนเองในด้านความสามารถที่แท้จริงและด้านความมีคุณค่าที่มั่นคงอยู่ในระดับสูงทั้งสองด้าน ดังนั้น ถ้าเยาวชนมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมทั้งสองด้านนี้อยู่ในเกณฑ์สูงแล้ว ถือได้ว่าเยาวชนมีการเห็นคุณค่าแท้ ในตนเอง แต่อย่างไรก็ดี จากเกณฑ์ของแบบวัด MSEI ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า ถ้าบุคคลใดมีคะแนนรวมด้าน การยกระดับในทางปกป้องตนเองอยู่ในเกณฑ์สูง แสดงว่าบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะประเมินค่าตนเอง ในองค์ประกอบอื่น ๆ สูงกว่าความเป็นจริง ดังนั้น ถ้าเยาวชนมีคะแนนรวมด้านการยกระดับในทางปกป้องตนเอง ที่ไม่อยู่ในเกณฑ์สูงแล้ว ถือได้ว่าเยาวชนมีแนวโน้มที่จะประเมินค่าตนเองในองค์ประกอบอื่น ๆ ตามความเป็นจริง

จากเกณฑ์การประเมินดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2 เกณฑ์ คือ เกณฑ์แรก เป็นกลุ่มเยาวชนที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในกลุ่มสูง หรือมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปทั้งด้านความสามารถที่แท้จริงและด้านความมีคุณค่าที่มั่นคง ส่วนเกณฑ์ที่สอง เป็นกลุ่มเยาวชนที่มีคะแนน รวมด้านการยกระดับในทางปกป้องตนเองที่ไม่อยู่ในเกณฑ์สูง และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในกลุ่มสูงหรือมีคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปในด้านความสามารถที่แท้จริงหรือด้านความมีคุณค่าที่มั่นคง ด้านใด ด้านหนึ่ง ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนเฉลี่ย ณ ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ในด้านความสามารถ ที่แท้จริงและด้านความมีคุณค่าที่มั่นคงของเยาวชนทั้งหมด 343 คน เท่ากับ 48 และ 51 ตามลำดับ โดยมีเยาวชน ที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป ทั้งสองด้าน จำนวน 58 คน แบ่งเป็นเยาวชนที่มีคะแนน รวมด้านการยกระดับในทางปกป้องตนเองที่ไม่อยู่ในเกณฑ์สูงและอยู่ในเกณฑ์สูง จำนวน 9 คน และ 49 คน ตามลำดับ สำหรับเยาวชนที่มีคะแนนรวมด้านการยกระดับในทางปกป้องตนเองที่ไม่อยู่ในเกณฑ์สูงและมีคะแนน เฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป ในด้านความสามารถที่แท้จริงด้านเดียว มีจำนวน 7 คน ส่วนเยาวชน ที่มีคะแนนรวมด้านการยกระดับในทางปกป้องตนเองที่ไม่อยู่ในเกณฑ์สูงและมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป ในด้านความมีคุณค่าที่มั่นคงด้านเดียว มีจำนวน 6 คน ดังนั้น สรุปได้ว่า เยาวชนที่ผ่านเกณฑ์ การคัดกรองซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะนำเสนอต่อศูนย์ฝึกฯ เพื่อพิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการสัมภาษณ์ อีกครั้งมีจำนวนทั้งหมด 71 คน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนเยาวชนที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป ในด้านความสามารถที่แท้จริงและด้านความมีคุณค่าที่มั่นคง จำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง

เกณฑ์การคัดกรอง	จำนวนเยาวชนที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป		
	ด้านความสามารถที่แท้จริง ด้านเดียว (ค่าเฉลี่ย = 48)	ด้านความมีคุณค่าที่มั่นคง ด้านเดียว (ค่าเฉลี่ย = 51)	ทั้งสองด้าน
การยกระดับ ในทางปกป้อง ตนเองไม่อยู่ใน เกณฑ์สูง	7	6	9
การยกระดับ ในทางปกป้อง ตนเองอยู่ในเกณฑ์ สูง	(22)	(22)	49
รวม	7	6	58
	71		

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนเยาวชนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดกรอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

หลังจากผู้วิจัยได้จำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 71 คน แล้วจึงนำรายชื่อไปส่งให้กับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฝึกฯ เพื่อทำการคัดเลือกเยาวชนที่จะสัมภาษณ์จำนวน 12-20 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- 1) ใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกฯ ไม่น้อยกว่า 1 ปี และเหลือระยะเวลาการฝึกอบรมมากกว่า 3 เดือน
- 2) มีความยินดีและเต็มใจในการให้สัมภาษณ์
- 3) มีการปรับเปลี่ยนตัวตนในเชิงบวกและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อคนรอบข้าง
- 4) ไม่มีภาวะผิดปกติทางร่างกายและจิตใจที่เป็นอุปสรรคต่อการให้สัมภาษณ์

ผลการคัดเลือกสรุปว่า ผู้วิจัยได้จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ครบทั้งหมด 20 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มที่มีคะแนนรวมด้านการยกระดับในทางปกป้องตนเองที่ไม่อยู่ในเกณฑ์สูงและมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปทั้งด้านความสามารถที่แท้จริงและด้านความมีคุณค่าที่มั่นคง จำนวน 4 คน 2) กลุ่มที่มีคะแนนรวมด้านการยกระดับในทางปกป้องตนเองที่ไม่อยู่ในเกณฑ์สูงและมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปในด้านความสามารถที่แท้จริงหรือด้านความมีคุณค่าที่มั่นคง ด้านใดด้านหนึ่งด้านเดียว จำนวน 6 คน และ 3) กลุ่มที่มีคะแนนรวมด้านการยกระดับในทางปกป้องตนเองที่อยู่ในเกณฑ์สูงและมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปทั้งสองด้าน จำนวน 10 คน

ในการวิเคราะห์กระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง เป็นการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเยาวชนโดยลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่ก้าวแรกที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกฯ จนกระทั่งปัจจุบันว่า เยาวชนมีกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างไร และนำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเองได้อย่างไร โดยใช้แนวคิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ 10 ขั้นของเมซีโรว์ มาเป็นกรอบแนวทางในการวิเคราะห์ ซึ่งผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 การเปลี่ยนแปลงช่วงต้น เยาวชนที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกฯ ครั้งแรกมักจะรู้สึกอึดอัด ไม่มีอิสรภาพ เพราะถูกบีบบังคับด้วยกฎระเบียบต่าง ๆ ของศูนย์ฝึกฯ หลายคนจึงคิดอยากจะหนีหรือย้ายออกไปอยู่ศูนย์อื่น ถ้ารู้สึกกดดันมาก ๆ

“อยู่ 3 เดือนแรกคิดอยากจะออกอย่างเดียว ตอนนั้นเข้ามาที่ศูนย์ก็เครียด ไม่เจอเพื่อน...ไม่เคยห่างบ้านไกล ทำให้คิดมาก อยากหนี” (เยาวชนหมายเลข 10)

จนกระทั่งเยาวชนเกิดการเรียนรู้ที่สามารถเปลี่ยนความคิดจากความต้องการอิสรภาพตามอำเภอใจไปสู่ความต้องการได้รับการปล่อยตัว ซึ่งส่งผลให้เยาวชนเปลี่ยนพฤติกรรมจากการหลบหนีไปสู่การเผชิญกับความ เป็นจริง สรุปได้เป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1) ภาวะวิกฤตที่ทำให้สับสน เป็นการเผชิญกับเหตุการณ์ที่ทำให้เยาวชนเกิดความลังเลระหว่างการหลบหนีกับการเผชิญกับความเป็นจริง เช่น เห็นพ่อแม่ร้องไห้ เห็นว่าพ่อแม่ไม่เคยทอดทิ้งเรา

“ตอนนั้นสงสารพ่อแม่ คิดว่าไม่น่าทำลาย พ่อแม่ร้องไห้...เข้าศูนย์แรก ๆ ผมกลัวว่าจะไม่มีใครมาเยี่ยม คิดว่าเขาจะทิ้งเลย แต่เขาก็มา และก็ไม่ได้ด้วย ผมก็ดีใจ” (เยาวชนหมายเลข 15)

2) การตรวจสอบตนเองด้วยความรู้สึกผิดหรือละอายใจ เป็นการทบทวนตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่เคยทำผิดหรือทำให้คนในครอบครัวเสียใจแล้วทำให้รู้สึกผิด

“ตอนนั้นเสียใจว่าไม่น่าทำลาย พ่อแม่บอกว่า ทำไม่ถึงทำแบบนี้ การที่เราไปทำคนอื่น เราก็คงโดนแบบนี้ ผมเห็นเขาเสียใจผมก็เสียใจ” (เยาวชนหมายเลข 13)

3) การตระหนักในตนเอง เป็นการเห็นแบบอย่างของคนที่ได้รับการปล่อยตัวแล้วทำให้เกิดแรงบันดาลใจ และตระหนักว่าตนเองต้องการอะไร

“เห็นคนอื่นเขาได้ปล่อยตัวไว ๆ เพราะเขาทำตัวดี ผมก็เลยอยากปล่อยตัวอย่างเขาบ้าง ก็เลยเปลี่ยนตัวเองให้อยู่ตามกฎระเบียบของศูนย์ฝึก” (เยาวชนหมายเลข 7)

4) การวางแผนการกระทำ เป็นการวางแผนว่าจะต้องทำอะไรเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ เช่น ทำตามกฎระเบียบ ปฏิเสธเพื่อนที่ชวนไปทำผิด

“คิดไปคิดมาก็เริ่มปรับตัวให้เข้ากับที่นั่น...เลยเปลี่ยนตัวเองให้อยู่ตามกฎระเบียบของศูนย์...ถ้าเราได้เลื่อนขั้นดีกว่านี้ เราก็จะสามารถปล่อยก่อนได้” (เยาวชนหมายเลข 7)

5) การบูรณาการใหม่ เป็นพฤติกรรมที่เกิดในชีวิตประจำวัน เมื่อเยาวชนเลือกที่จะทำตามกฎระเบียบแล้ว เยาวชนก็จะสามารถทำได้ทันที

“ตอนนั้นได้ขึ้นมาเกรด 2 ผมก็คิดว่าผมอยากปล่อยเร็ว ๆ ไม่อยากเกม ถ้าเกมแล้วจะโดนตัดเกรด ก็มีเพื่อนชวนดูดยา แต่ก็ไม่ได้ดู” (เยาวชนหมายเลข 17)

ช่วงที่ 2 การเปลี่ยนแปลงช่วงกลาง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เยาวชนเริ่มสำรวจข้อบกพร่อง ของตนเองและต้องการที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นไม่ใช่เพียงแค่การรอปล่อยตัวเท่านั้น โดยก่อนที่จะเกิดการเรียนรู้ในขั้นนี้ เยาวชนส่วนใหญ่มักจะรู้สึกเบื่อหน่ายกับการรอปล่อยตัวและอาจทำผิดกฎระเบียบเล็กน้อย เป็นบางครั้ง หรืออาจทำผิดร้ายแรงจนต้องถูกตัดเกรดและไปเริ่มต้นใหม่

“เขาก็กินชวนไปดูดยา ลักลาย ตอนแรกยังไม่ได้ไป กลัวไม่ได้ออก...ตอนหลังก็มาลักลายเพราะเห็นเพื่อนทำอยู่ แล้วก็เล่นการพนัน ก็เลยเกม ขึ้นชอย โดนออกข้างนอก 6 เดือน เกรดตกจาก 1 เหลือ 4 ตอนนั้นก็รู้สึกกลัว ไม่อยากขึ้นชอยอีก” (เยาวชนหมายเลข 11)

การกลับมาสู่ภาวะความเครียดของเยาวชนเปรียบเสมือนการกลับมาสู่วงจรการเรียนรู้ใหม่ซึ่งมีลักษณะ คล้ายกับการเปลี่ยนแปลงในช่วงแรกเพียงแต่เยาวชนจะมีความต้องการปรับปรุงแก้ไขตนเองเพิ่มขึ้น อีกทั้งมีกระบวนการที่ละเอียดมากขึ้น สรุปเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1) ภาวะวิกฤตที่ทำให้สับสน เป็นการกลับมาเผชิญกับภาวะนี้อีกครั้งโดยเฉพาะเหตุการณ์เกี่ยวกับคนในครอบครัว ทำให้มีการพูดคุยแบบเปิดใจอันนำมาสู่การทบทวนตนเองเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด คิดถึงเป้าหมายในอนาคต และพัฒนาตนเองมากขึ้น

“ตอนนั้นก็ยังไม่ได้อะไร อยู่ ๆ ไป รอลอยอย่างเดียว พอจบเหตุการณ์ก็มาช่วงยนต์ ผมเกมยาดั้งตลกไปเกรด 5 ก็เฉย ๆ จนพ่อถามว่า จะทำตัวแบบนี้อีกนานไหม และเขาก็ร้องไห้” (เยาวชนหมายเลข 16)

2) การตรวจสอบตนเองด้วยความรู้สึกลึกซึ้งหรือละเอียด ในขั้นนี้เยาวชนจะมีความรู้สึกผิดมากขึ้น เนื่องจากทำให้พ่อแม่ผิดหวังเป็นครั้งที่สอง

“เหตุการณ์ครั้งที่ 2 ทำให้รู้สึกเข็ด รู้สึกแยะ ทั้งกับตัวเองและครอบครัว พ่อกับแม่บ่น แต่ไม่มีถ้อยคำที่ทำให้เราเสียใจ ทำให้เรารู้สึกดี ที่เขาไม่ดูค่า” (เยาวชนหมายเลข 9)

3) การประเมินตนเองเชิงวิพากษ์ คือ ตั้งคำถามกับตนเองเกี่ยวกับสิ่งที่กระทำแล้วรู้สึกผิด คำถามเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำมาสู่การปรับปรุงแก้ไขตนเองและคิดถึงเป้าหมายในอนาคตมากขึ้น

“อยู่ในนั้นมันคิดได้ ถ้าเราออกไปยังทำเหมือนเดิมก็จะมีอะไรเป็นของตัวเอง แม่ก็บ่นเขาก็จะกระตุ้นให้เราคิด เขาจะพูดว่า แม่ก็บ่นก็แก่แล้ว ถ้าไม่มีแม่แล้วใครจะอยู่กับลูก ให้หัดคิดถึงอนาคตไว้ ถ้าแม่ก็บ่นตายจะหาเลี้ยงตัวเองยังไง” (เยาวชนหมายเลข 10)

4) การตระหนักในตนเอง สามารถเกิดขึ้นได้จากการได้เห็น การได้ยินได้ฟัง และการได้พูดคุย เช่น การได้เห็นคนที่ได้รับการปล่อยตัวแล้วกลับไปมีอนาคตที่ดี การได้พูดคุยแบบเปิดใจกับเพื่อน ครู หรือคนที่มียุติธรรมที่ดีและมีความคิดเป็นผู้ใหญ่

“คนที่มีประสบการณ์สำเร็จข้างนอก เขาเข้ามาแชร์ประสบการณ์ เขาเคยลำบาก เขามีวันนี้เพราะเขาเรียน เขาอดทน และก็มีคนที่เขาเคยติดมาก่อนแล้วเขาก็มาสอนอีกที” (เยาวชนหมายเลข 18)

5) การวางแผนการกระทำ จากการสัมภาษณ์ พบว่า เยาวชนมีการวางแผนการกระทำที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับเจตนาของแต่ละคนว่ามีความตั้งใจว่าจะทำอะไร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปรับปรุงตนเองหรือการสร้างอนาคต

“กลับบ้านไปครวญหน้า ผมตั้งใจจะไปกราบปู่ บอกว่าขอโทษที่เคยทำผิด สงสารปู่ แล้วก็อยากบวชให้พ่อ” (เยาวชนหมายเลข 3)

6) การพัฒนาความรู้และทักษะ เป็นความตั้งใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เยาวชนอยากจะพัฒนาหรืออาชีพที่เยาวชนอยากทำ ซึ่งไม่จำเป็นต้องดีเลิศ สูงศักดิ์ หรือมีหน้ามีตาในสังคม แต่จะเป็นสิ่งที่เยาวชนประเมินตนเองว่าทำได้จริง ไม่ไกลเกินความสามารถ ทำแล้วมีความสุข และไม่ใช่ว่าทำอะไรเพื่อฝัน

“ตอนนี้เรียนช่าง สามารถเชื่อมได้ รู้สึกมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น ตั้งใจอยากเรียนให้จบ ม.3” (เยาวชนหมายเลข 3)

7) การบูรณาการใหม่ เกิดขึ้นหลังจากเยาวชนพัฒนาความรู้และความสามารถจนมีความเข้าใจวิธีการปฏิบัติในระดับหนึ่งแล้ว เป็นการนำสิ่งที่ตระหนักรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

“กลับไปบ้านเมื่อก่อนพ่อแม่ใช้อะไรก็ทำยาก ตอนนี้พ่อแม่ใช้อะไรก็ไป” (เยาวชนหมายเลข 5)

ช่วงที่ 3 การเปลี่ยนแปลงช่วงปลาย เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง โดยเป็นความต้องการแก้ไขตนเองที่มาพร้อมกับความรับผิดชอบและความซื่อตรงต่อตนเอง เยาวชนที่ผ่านการเรียนรู้มาถึงช่วงนี้ เวลาจะทำอะไรก็จะเริ่มมีสติและนึกถึงคนในครอบครัวมากขึ้น มีความรู้สึกผิดและสงสารพ่อแม่มากขึ้น พยายามทำความดี ช่วยงานครู ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ ในศูนย์ฝึกฯ และหาโอกาสที่จะพัฒนาตนเอง แต่ตราบดีที่เยาวชนยังไม่มีเจตนาหรือคำมั่นสัญญาที่ชัดเจนกับใคร การเรียนรู้ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเองก็จะยังไม่เกิดขึ้น และแม้ว่าเจตนาหรือคำมั่นนั้นจะเกิดขึ้นแล้วก็ตาม แต่ถ้าเยาวชนไม่แสดงความรับผิดชอบ

ต่อเจตนาธรรมณ์และไม่มีชีวิตตรงต่อตนเอง กระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง ก็จะไม่บรรลุผลเช่นเดียวกัน เช่น การปกปิดความจริง

“คิดว่าถ้าต่อไปลูกผมโต ผมจะไม่บอกเขาถึงเรื่องนี้ เรื่องในนี้ ยากให้เขามองผมในมุขดี ๆ ตอนนี่ผมก็บอกเขาว่า ป๊าไปเรียนอยู่ หนูก็ต้องเรียนนะ” (เยาวชนหมายเลข 12)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงในช่วงปลาย เยาวชนมีกระบวนการเรียนรู้ที่ละเอียดมากขึ้นและแสดงออกมาอย่างชัดเจน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอกรณีตัวอย่างของเยาวชนหมายเลข 16 เพื่อแสดงให้เห็นถึงกระบวนการและเหตุการณ์ที่เชื่อมโยงกัน สรุปเป็น 8 ขั้นตอนดังนี้

1) ภาวะวิกฤตที่ทำให้สับสน เป็นการเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดหลังจากเยาวชนได้ให้คำมั่นสัญญาไว้กับใครแล้ว แต่ไม่สามารถทำตามในสิ่งที่พูดได้หรือไม่สำเร็จ ภาวะนี้อาจเรียกอีกอย่างว่าเป็นภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก

“ผมเกมยาดั่ง ตกไปเกรด 5 ก็เฉย ๆ จนพ่อถามว่า จะทำตัวแบบนี้อีกนานไหม และเขาก็ร้องไห้ ตอนนั้นผมก็พูดไม่ออก” (เยาวชนหมายเลข 16)

2) การตรวจสอบตนเองด้วยความรู้สึกผิดหรือละอายใจ เป็นการแสดงความรู้สึกผิดออกมาอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังหมายถึงความรู้สึกผิดต่อตนเอง เช่น การกล่าวโทษตนเอง หรือตำหนิตนเอง

“ตอนนั้นผมผิดเองที่ยอมเพื่อน ทำตามที่เพื่อนขอ ไม่กล้าปฏิเสธเพื่อนตั้งแต่แรก และไม่คิดว่าจะมาโดนจับได้ ผมก็บอกเขาว่าเป็นความผิดของผมเอง” (เยาวชนหมายเลข 16)

3) การประเมินตนเองเชิงวิพากษ์ คือ การตั้งคำถามกับตนเองด้วยความรู้สึกผิดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ที่ไม่สามารถทำในสิ่งที่ตนได้ให้คำมั่นสัญญาไว้

“ก่อนหน้านั้นผมบอกพ่อว่า อีก 2-3 เดือน ผมจะได้กลับไปเยี่ยมบ้าน...ตอนนั้นผมรู้สึกผิด เห็นเขาร้องไห้ทำให้เขาผิดหวัง และก็กลับมาคิดว่า ผมถามตัวเองว่า กูจะทำแบบนี้อีกนานไหม อยากเริ่มใหม่” (เยาวชนหมายเลข 16)

4) การตระหนักในตนเอง เกิดจากการได้พูดคุยกับครูหรือเพื่อน ๆ ในศูนย์ฝึกฯ เกี่ยวกับเจตนาธรรมณ์ของเยาวชน จนเยาวชนเห็นความสำคัญและเกิดความต้องการที่จะแสดงความรับผิดชอบต่อเจตนาธรรมณ์นั้น

“ครูเป็นคนที่ดี ใส่ใจเด็กมาก เมื่อก่อนเขาบอกว่า ทำไมไม่ทำคะแนน ผมบอกว่า เดี่ยวเขาก็ปล่อยผม ผมไม่ทำหรอก เขาคงไม่จับผมไปจนตายหรอก ครูบอกว่าทำไมคิดอย่างนั้น ถ้าได้ทำคะแนนก็จะได้ออกไปเที่ยวข้างนอก มีสิทธิ มีบวช ศาลจะให้เด็กบวชก่อนปล่อย 6 เดือนไปบวช เกรด 1 จะมีสิทธิหมด ครูเขาก็พูดประจำ ใส่หูทุกวัน” (เยาวชนหมายเลข 16)

5) การวางแผนการกระทำ เป็นการสร้างเจตนาธรรมณ์ใหม่ของเยาวชน เจตนาธรรมณ์คือความตั้งใจที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อแก้ไขในสิ่งที่ตนเคยผิดคำพูดไว้หรือไม่ได้แสดงความจริงใจออกมา ดังตัวอย่างเช่น หลังจากคุยกับครูเกี่ยวกับเรื่องทำคะแนน ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่เคยให้ความสำคัญกับการทำคะแนนเลย เมื่อเยาวชนคุยกับครูเสร็จแล้วจึงกลับไปทบทวนตนเองจนวันหนึ่งกลับมาบอกครูว่าจะทำคะแนน ดังคำพูดที่ว่า “...อยู่มาวันนึงผมเลยมาบอกครูว่า เดี่ยวผมจะทำคะแนน...” (เยาวชนหมายเลข 16)

6) การพัฒนาความรู้และทักษะ เป็นการนำเจตนาธรรมณ์ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือในหลากหลายบทบาทให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อเรียนรู้วิถีปฏิบัติหรือแนวทางในการบรรลุเจตนาธรรมณ์ ตลอดจนเพิ่มความรู้อะไรและทักษะของตนให้มากขึ้น

“เข้ามาผมก็ทำคะแนนหมด ได้คะแนน ไม่ได้คะแนน ผมก็ทำหมด ไปขอเขาช่วยกวาดหน่วย ภูโต๊ะ เช็คชื่อเข้าเรียน พอหมดเวลาเรียน ผมก็ไปหาทำคะแนน ช่วยเขาล้างแก้ว เช็คกระຈก” (เยาวชนหมายเลข 16)

7) การสร้างสมรรถนะและความเชื่อมั่นในตนเอง คือการทำเจตนารมณ์ซ้ำ ๆ จนเป็นกิจวัตร ซึ่งถือเป็นกระบวนการสำคัญที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง ดังที่เยาวชนได้เล่าว่า “ทีนี้คะแนนก็เริ่มขึ้นมาเกรด 4 ใช้เวลาเดือนกว่า ผมก็คิดว่า เราก้ทำได้ และผมก็ทำมาตลอด พอย้ายมาช่วงไม้มาได้อาทิตย์นึง ผมก็ได้ขึ้นมาเกรด 3 และก้ทำคะแนนปกติ ไม่เกม ไม่อะไร จนมาเกรด 2 ได้ประมาณ 2 เดือน” (เยาวชนหมายเลข 16) นอกจากนี้ความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองยังเกิดขึ้นจากการได้รับการสนับสนุน ความไว้วางใจ และความเอาใจใส่จากบุคคลที่เยาวชนได้ให้คำมั่นสัญญา

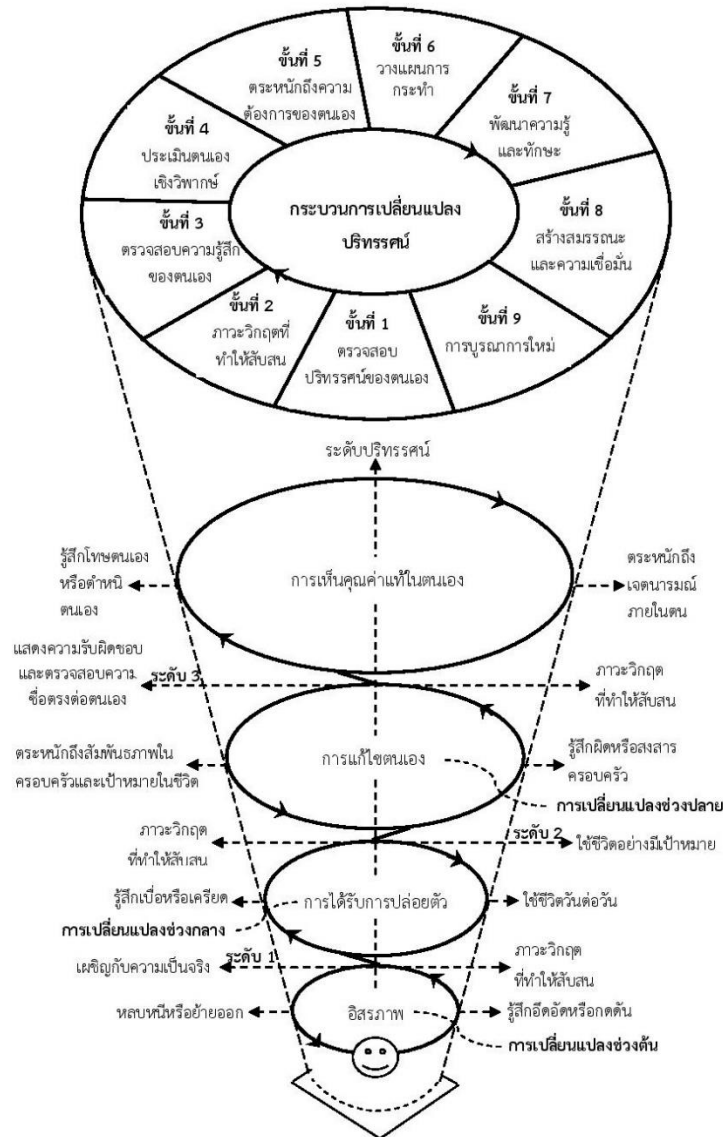
“ครูเป็นคนดี เวลาเด็กเข้าไปคุยอะไร เขาจะวางงานเลย พอเราทำคะแนนได้ เขาก็จะชมเรา ครูบางคนไม่สนใจว่าเราจะทำหรือไม่ทำ ไม่เคยพูดให้เราไปทำคะแนนด้วยซ้ำ ผมไม่เคยเจอครูตีแบบนี้” (เยาวชนหมายเลข 16)

8) การบูรณาการใหม่ หมายถึง เยาวชนสามารถนำบทบาทใหม่ของตนมาใช้ในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นอุปนิสัยใหม่ ซึ่งจากการสังเกตและการสัมภาษณ์เยาวชนหมายเลข 16 จะพบว่า เยาวชนเป็นคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เช่น ช่วยงานครู ช่วยงานเพื่อนที่หอนอนจนเป็นเด็กยกอด (เด็กที่เป็นผู้ดูแลหอนอน) ซึ่งจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับครูก็พบว่า เมื่อก่อนเยาวชนเป็นคนที่ชอบอยู่เฉย ๆ ชอบอยู่คนเดียว ไม่เคยคิดจะช่วยเหลือใครหรือช่วยงานอะไรในศูนย์ฝึกฯ แต่ปัจจุบันนี้จะชอบเข้ามาช่วยเหลือครูอยู่บ่อย ๆ ช่วยยกของบ้าง ทำความสะอาดบ้าง โดยที่ไม่ได้มาขอคะแนนหรือขออะไรตอบแทน ดังที่เยาวชนได้เล่าว่า “พอเห็นชายกของหรือทำอะไรเราก้อยากไปช่วย บางทีเขาจะเขียนคะแนนให้ ผมก็บอกไม่เป็นไร นิดเดียวเอง” (เยาวชนหมายเลข 16) นอกจากนี้ยังพบว่า เยาวชนเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ รักษาเวลา รักษาคำพูด ซึ่งจะสังเกตได้ชัดเจนเมื่อเวลาผู้วิจัยนัดเยาวชนมาพูดคุย เยาวชนจะมาก่อนเวลานัดและรอผู้วิจัยทุกครั้ง ครั้งหนึ่งเยาวชนสารภาพว่า ตนได้รับปากช่วยเหลือเพื่อนลักลอบเอาของผิดกฎเข้ามาในศูนย์ฝึกฯ ซึ่งเป็นภาวะจำยอมที่เยาวชนโทษใครไม่ได้เพราะได้หลงเชื่อเพื่อนและยอมทำตามที่เพื่อนขอร้องไปแล้ว เมื่อเยาวชนถูกจับได้ เยาวชนจึงคิดว่าปัญหานี้ตนเองต้องรับผิดชอบ เยาวชนจึงขอยอมรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวโดยที่ไม่สาวเรื่องไปถึงเพื่อนคนนั้น ดังที่เยาวชนเล่าว่า “มันเหมือนเป็นภาวะจำยอม เพราะบางครั้งพูดอะไรไปมันก็ยิ่งทำให้เกิดปัญหามากขึ้น ล้อตทนรับผิดชอบให้มันจบ ๆ ดีกว่า” (เยาวชนหมายเลข 16)

จากผลการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเองตั้งแต่ช่วงต้นจนถึงช่วงปลาย จะเห็นว่า ลักษณะของกระบวนการมีความละเอียดและมีขั้นตอนมากขึ้นตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงการมีปริทรรศน์ที่กว้างมากขึ้นเช่นกัน โดยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงจะมีจุดเปลี่ยนหรือจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ ซึ่งก็คือ ภาวะวิกฤตที่ทำให้สับสน และมีจุดสิ้นสุดที่การบูรณาการใหม่ แต่อย่างไรก็ดี ก่อนที่เยาวชนจะพบกับจุดเปลี่ยนได้นั้น จะต้องมีการตรวจสอบปริทรรศน์ของตนเองในช่วงนั้นว่าเป็นอย่างไร ปริทรรศน์ในที่นี้จะประกอบด้วย ความรู้สึก ความต้องการ เจตคติและการกระทำ ทั้งนี้ ผลของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความต้องการซึ่งถือเป็นหัวใจของปริทรรศน์ เริ่มจากขั้นต่ำสุดไปจนถึงสูงสุด คือ อิศรภาพตามอำเภอใจ การได้รับการปล่อยตัว (อิสรภาพตามกฎเกณฑ์) การแก้ไขตนเอง และการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง โดยเป้าหมายของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงแบ่งได้เป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การเผชิญกับความเป็นจริง ชั้นที่ 2 การใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และชั้นที่ 3 การแสดงความรับผิดชอบและการตรวจสอบความซื่อตรงต่อตนเอง นอกจากนี้ トラบไคที่เยาวชนยังไม่บรรลุผลการเรียนรู้ในช่วงใดก็ตาม เยาวชนก็จะใช้ชีวิตอยู่ในวงจรของปริทรรศน์ในช่วงนั้นไปเรื่อย ๆ กล่าวคือ ถ้าเยาวชนยังไม่เกิดการเรียนรู้ในช่วงต้น เยาวชนก็จะใช้ชีวิตเพื่อการหลบหนีอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากยังมีความต้องการอิสรภาพเพียงอย่างเดียว หรือถ้าเยาวชนยังไม่เกิดการเรียนรู้ในช่วงกลาง เยาวชนก็จะใช้ชีวิตวันต่อวันอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากยังมีความต้องการปล่อยตัวเพียงอย่างเดียว หรือถ้าเยาวชนยังไม่เกิดการเรียนรู้ในช่วงปลาย เยาวชนก็จะใช้ชีวิตเพื่อครอบครัวยุคและอนาคตอยู่ตลอดเวลา เนื่องจาก

มีความต้องการแก้ไขตนเองเพิ่มเข้ามาเท่านั้น แต่ยังไม่มีความต้องการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง หรือยังไม่มี ความรับผิดชอบและความซื่อตรงต่อตนเองมากพอ

จากคำอธิบายข้างต้น สามารถสรุปออกมาเป็นรูปแบบของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะเหมือนเกลียว 4 ชั้น มีการเชื่อมต่อกันขึ้นไป 3 ช่วง แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในช่วงต้น ช่วงกลาง และช่วงปลาย โดยมีรอบฐาน ขยายกว้างขึ้นตามลำดับ ซึ่งเกลียวชั้นบนสุดจะแสดงถึงภาพฉายของกระบวนการเรียนรู้ในช่วงสุดท้าย อย่างไรก็ตาม กระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเองสามารถแบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติด้านกระบวนการเรียนรู้ และมิติด้านเป้าหมายการเรียนรู้ กล่าวคือ ในมิติด้านกระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ (แนวนอน) ประกอบด้วย 9 ชั้น ได้แก่ 1) ตรวจสอบปริทรรศน์ของตนเอง 2) ภาวะวิกฤตที่ทำให้สับสน 3) ตรวจสอบความรู้สึกของตนเอง 4) ประเมินตนเองเชิงวิพากษ์ 5) ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง 6) วางแผนการกระทำ 7) พัฒนาความรู้ และทักษะ 8) สร้างสมรรถนะและความเชื่อมั่นในตนเอง และ 9) การบูรณาการใหม่ ส่วนในมิติด้านเป้าหมายการเรียนรู้ เป็นระดับการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง (แนวตั้ง) ประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่ 1) เผชิญกับความเป็นจริง 2) ใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และ 3) แสดงความรับผิดชอบ และตรวจสอบความซื่อตรงต่อตนเอง ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง

จากรูปแบบของกระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเองซึ่งได้จากการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเยาวชนชายที่กระทำคดีความรุนแรงทั้ง 20 คน ผู้วิจัยจึงสรุปออกมาเป็นรูปแบบที่เรียกว่า “กระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง” โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 “การแยกแยะ” หมายถึง การสะท้อนความคิดภายในตนเองจนมองเห็นความจริงบางอย่างที่ทำให้สามารถได้ข้อสรุปแยกออกมาจากสิ่งที่ตนเคยคิดอยู่หรือคิดไปเอง ประกอบด้วย กระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ตั้งแต่ขั้นที่ 1-5 เริ่มจากขั้นแรก เป็นการตรวจสอบปริทรรศน์ของตนเอง ได้แก่ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และการกระทำที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองทั้งด้านความสามารถและด้านความมีคุณค่า ขั้นที่สอง เป็นการพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ ในขั้นที่แล้วจะทำให้เยาวชนเกิดภาวะวิกฤตที่ทำให้สับสนเนื่องจากการเปิดปริทรรศน์ใหม่เข้ามา ขั้นที่สาม เป็นการตรวจสอบความรู้สึกผิดหรือละอายใจเกี่ยวกับสิ่งที่ตนกระทำผิด เข้าใจผิด หรือคิดไปเอง ขั้นที่สี่ เป็นการถามตนเองเพื่อสะท้อนผลของการแยกแยะระหว่างความคิดเดิมกับความคิดใหม่ และขั้นที่ห้าเป็นการตระหนักรู้ถึงความต้องการของตนที่เกิดจากความคิดใหม่

ขั้นที่ 2 “การสร้างเจตนารมณ์” หมายถึง การนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยการให้คำมั่นสัญญากับใครบางคนว่าจะทำอะไรหลังจากรู้ความต้องการของตนเองและรู้ว่าจะต้องทำอย่างไร ประกอบด้วย กระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ตั้งแต่ขั้นที่ 6-7 เริ่มจากขั้นที่หก เป็นการสร้างวิธีการปฏิบัติของตนที่สอดคล้องกับความต้องการที่เกิดจากการแยกแยะ และขั้นที่เจ็ด เป็นการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิถีปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิผล ตลอดจนพัฒนาทักษะของตนเอง

ขั้นที่ 3 “การกล้าเผชิญ” หมายถึง การลงมือกระทำตามเจตนารมณ์ตามแนวทางที่เหมาะสม และกระทำซ้ำ ๆ จนกลายเป็นอุปนิสัยของตน ประกอบด้วย กระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ตั้งแต่ขั้นที่ 8-9 เริ่มจากขั้นที่แปด เป็นการปฏิบัติซ้ำ ๆ ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่ชัดเจนและเหมาะสม และขั้นที่เก้า เป็นการปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วยความรู้สึกเชื่อมั่นเป็นปกติ

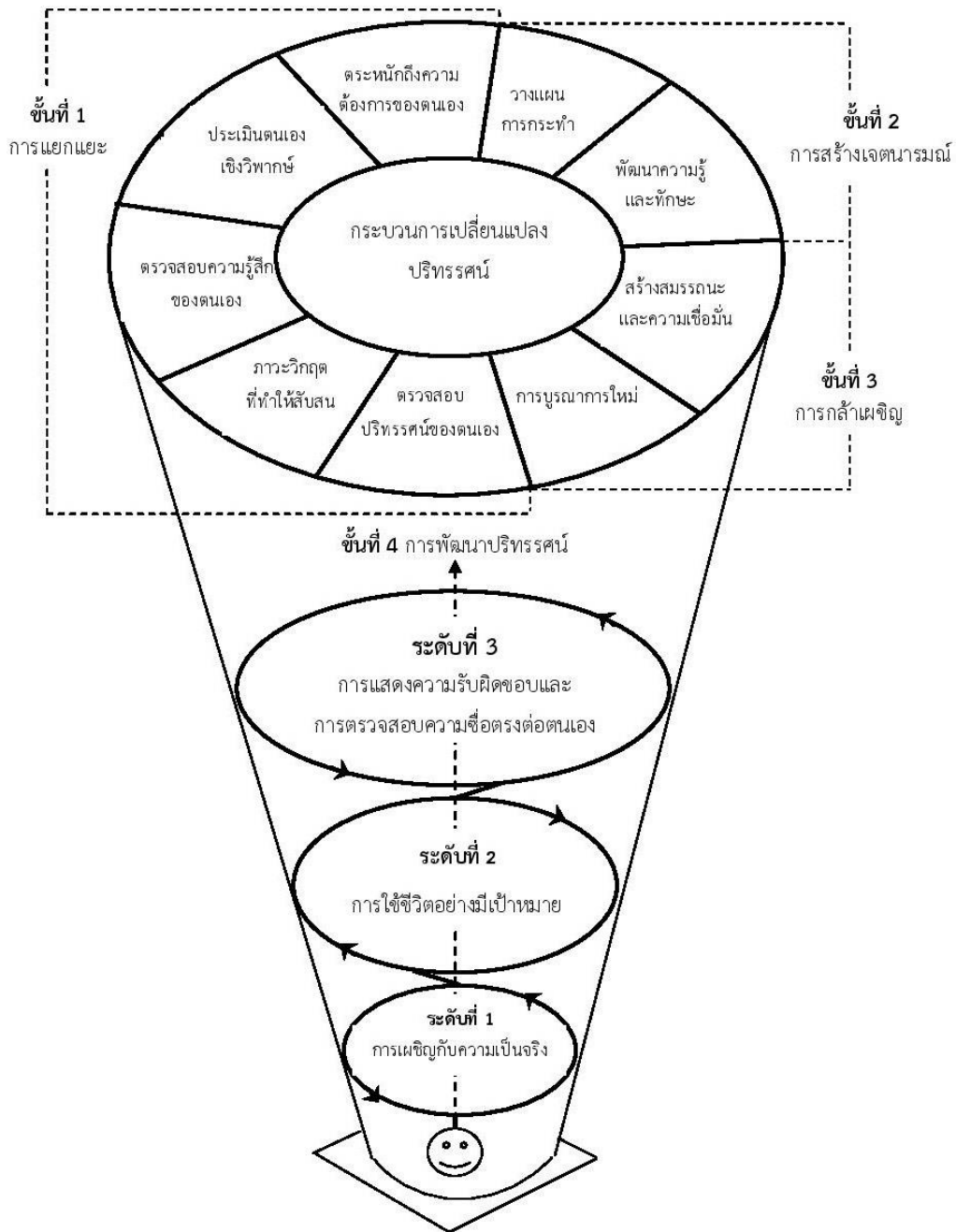
ขั้นที่ 4 “การพัฒนาปริทรรศน์” หมายถึง การทำซ้ำกระบวนการใน 3 ขั้นแรก คือ การแยกแยะ การสร้างเจตนารมณ์ และการกล้าเผชิญ จนกระทั่งเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น แต่การเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเยาวชนได้คิดทบทวนตนเอง สร้างเจตนารมณ์ของการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง และกระทำตามเจตนารมณ์ซ้ำ ๆ เป็นประจำจนสามารถเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์ภายในตนเองโดยมีเป้าหมาย 3 ระดับ คือ

4.1 การเผชิญกับความเป็นจริง หมายถึง การเลือกที่จะยอมรับความคิดใหม่และตัดสินใจเลือกทางเดินใหม่ที่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยเจตนารมณ์ในระดับแรกนี้จะเกี่ยวกับการยอมรับความจริงหรือยึดถือความจริงเป็นศูนย์กลาง

4.2 การใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย หมายถึง การตั้งเป้าหมายในชีวิตจากการเลือกทางเดินใหม่ โดยเจตนารมณ์ในระดับที่สองนี้จะเกี่ยวกับการสร้างเป้าหมายของวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนปรับปรุงหรือเพิ่มวิธีการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

4.3 การแสดงความรับผิดชอบและตรวจสอบความซื่อตรงต่อตนเอง หมายถึง การแสดงความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะแสดงความรับผิดชอบต่อเจตนารมณ์ โดยเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อที่มาพร้อมกับการเคารพตนเองและการกล้าเปิดเผยความจริง โดยเจตนารมณ์ในระดับที่สามนี้จะเกี่ยวกับการแสดงความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในการทำเจตนารมณ์ซึ่งอาจเกิดจากความไม่ซื่อตรงต่อตนเอง รวมถึงการปรับวิธีการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากคำอธิบายข้างต้นสามารถแสดงเป็นรูปแบบของกระบวนการเปลี่ยนแปลงปรัทรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองของเยาวชนชายที่กระทำผิดคดีความรุนแรงได้เป็นภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กระบวนการเปลี่ยนแปลงปรัทรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง

สรุปและอภิปรายผล

กระบวนการเปลี่ยนแปลงปรัทรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองของเยาวชนชายที่กระทำผิดคดีความรุนแรง เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองที่นำไปสู่ความรู้สึกเชื่อมั่นในคุณค่าและความสามารถของตนเองอย่างแท้จริง เป็นความพยายามที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองโดยไม่จำเป็นต้องดีเลิศหรือประสบความสำเร็จ แต่สามารถที่จะควบคุมการคิด การพูด และการกระทำของตนได้อย่างเป็นอิสระโดยมาพร้อมกับความรับผิดชอบต่อตนเองและการยอมรับตนเองตามความเป็นจริง ตลอดจนมีความตระหนักในตนเองที่จะกลับมาใช้

ชีวิตอย่างเต็มเปี่ยมด้วยพลังที่จะก้าวเดินต่อไปในสังคมอย่างเข้มแข็ง กระบวนการดังกล่าวนี้ แบ่งเป็น 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นแยกแยะ ชั้นสร้างเจตนาธรรม ชั้นกล้าเผชิญ และชั้นพัฒนาปริทรรศน์ โดยในชั้นแยกแยะถือเป็นกระบวนการขั้นแรกที่สำคัญมากเพราะเยาวชนจะได้คิดทบทวนตนเองอย่างเข้มข้น รวมไปถึงการกล้าที่จะทำในสิ่งที่ได้ไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนแล้ว ผลสำเร็จของกระบวนการอาจไม่ถูกแสดงออกอย่างชัดเจนหรือมีอะไรที่โดดเด่นแตกต่างจากเยาวชนทั่วไป ในทางกลับกัน ยิ่งไปกว่านั้นเยาวชนเหล่านั้นกลับไม่พยายามสร้างความโดดเด่นแต่จะใช้ชีวิตตามความเป็นจริงโดยอยู่ร่วมกับบริบทและสภาพแวดล้อมได้อย่างผสมกลมกลืนและมีความหมายตามลำดับชั้นของการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าแท้ในตนเอง 3 ระดับ คือ การเผชิญกับความเป็นจริง การใช้ชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และการแสดงความรับผิดชอบและตรวจสอบความเชื่อตรงต่อตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองตามแนวคิดของ Branden (1981, 1994, 2001) นอกจากนี้ ลักษณะของกระบวนการยังมีความหมายสอดคล้องกับแนวคิดของ Mruk (2006) ที่กล่าวถึงวิธีการอย่างหนึ่ง คือ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางความคิด (Cognitive Restructuring) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการคิดทบทวนตนเองเพื่อเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และการกระทำในทางลบที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าแท้ในตนเองได้ รวมถึงการกระทำซ้ำ ๆ ยังเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้สึที่มั่นคงต่อการรับรู้ความสามารถในตนเองและรู้สึกถึงความเป็นตัวตนที่แท้จริงได้อย่างชัดเจนมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม กระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองของเยาวชนชายที่กระทำผิดคดีความรุนแรง ยังมีขอบเขตการศึกษาอยู่ในวงจำกัด อีกทั้งยังไม่มี ความชัดเจนในทางปฏิบัติสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเฉพาะขั้นตอนการแยกแยะซึ่งเป็นกระบวนการภายในตัวบุคคล และการสร้างเจตนาธรรมซึ่งต้องมีแนวทางปฏิบัติชัดเจน ประกอบกับเนื้อหาที่ซับซ้อนเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองก็ยังคงมีความคลุมเครือและเข้าใจยากในการแสดงออกทางพฤติกรรมภายนอก กระบวนการดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องถูกพัฒนาต่อยอดให้เกิดการนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ อันเนื่องด้วยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะการพัฒนาเป็นรูปแบบทางการศึกษานอกระบบหรือแนวทางการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองของเยาวชนโดยการนำไปบูรณาการร่วมกับแนวคิดการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนที่ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเข้มแข็งและพัฒนาตนเองให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ในสังคมยุคปัจจุบันได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองในบริบทอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ศึกษาในกลุ่มเยาวชนที่กระทำผิดคดีอื่น ๆ หรือกลุ่มเยาวชนที่กว้างขึ้นเพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือของกระบวนการดังกล่าว
2. ควรมีการนำกระบวนการเปลี่ยนแปลงปริทรรศน์เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองไปพัฒนาเป็นรูปแบบทางการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ เช่น การสร้างรูปแบบการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน สถาบันการศึกษา หรือการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมโดยใช้แนวทางจากกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้มีความหลากหลายเหมาะกับเยาวชนกลุ่มต่าง ๆ
3. ควรศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าแท้ในตนเองในหลาย ๆ บริบทเพิ่มเติมเพื่อขยายองค์ความรู้ในการศึกษาตัวแปรดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2555). รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555. กรุงเทพฯ: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2556). รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556. กรุงเทพฯ: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2557). รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557. กรุงเทพฯ: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- นิตา ชูโต. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แมทส์ปอຍท์.
- วรรณดี สุทธิสารกร. (2556). การวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยในกระบวนการที่ค้นทางเลือก. กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข. (2551). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรณู ภู่ง และอ้อมเดือน สดมณี. (2551). เอกสารประกอบการบรรยายโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์เรื่อง “การวิจัยเชิงคุณภาพ” (รุ่นที่ 4) ระหว่างวันที่ 6-15 พฤษภาคม พ.ศ.2551. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Ang, R. P. (2005). The Relationship between Aggression, Narcissism, and Self-Esteem in Asian Children and Adolescents. *Current Psychology*, 24(2), 113-122.
- Boden, J. M., & et al. (2007). Self-Esteem and Violence: Testing Links between Adolescent Self-Esteem and Later Hostility and Violent Behavior. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemio*, 42, 881-891.
- Baumeister, R., et al. (1996). Relation of Threatened Egotism to Violence and Aggression: The Dark Side of High Self-Esteem. *Psychological Preview*, 103(1), 5-33.
- Branden, N. (1981). *The Psychology of Self-Esteem*. Los Angeles: Bantam Books.
- Branden, N. (1994). *The Six Pillars of Self-Esteem*. Los Angeles. CA: Bantam Books.
- Branden, N. (2001). *The Psychology of Self-Esteem: A Revolutionary Approach to Self-Understanding That Launched a New Era in Modern Psychology*. San Francisco: Jossey-Bass Inc.
- Mezirow, J. (1991). *Transformative Dimensions of Adult Learning*. San Francisco: Jossey-Bass Inc.
- Mezirow, J. (1997). Transformative Learning: Theory to Practice. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 74, 5-12.
- Mruk, C. (2006). *Self-esteem Research, Theory, and Practice: Toward a Positive Psychology of Self-Esteem* (3rd ed.). New York: Springer.
- Ntiri, D. W., & Stewart, M. (2010). *Transformative Learning Intervention: Effect on Functional Health Literacy and Diabetes Knowledge in Older African Americans*. Paper presented at the Adult Education Research Conference, Kansas State University.
- O'Brien, E., & Epstein, S. (1988). *The Multidimensional Self-Esteem Inventory (MSEI)*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.

Scott, D. A. (2004). *A Character Education Program: Moral Development, Self-Esteem and At-Risk Youth*. Doctor of Philosophy, North Carolina State University, Raleigh, NC.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงภาษาไทย)

Department of Juvenile Observation and Protection. (2012). *Annual Report 2012*. Bangkok, Thailand: Ministry of justice.

Department of Juvenile Observation and Protection. (2013). *Annual Report 2013*. Bangkok, Thailand: Ministry of justice.

Department of Juvenile Observation and Protection. (2014). *Annual Report 2014*. Bangkok, Thailand: Ministry of justice.

Kanjanawasee, S., Pitayanon, T., & Srisukho, D. (2008). *A Selection of Appropriate Statistical Procedures for Research*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.

Phukong, S., & Sodmanee, O. (2008). *Handout for Workshop in Qualitative Research (Batch 4) from the 6th-15th of May 2008*. Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

Sutthinarakorn, W. (2013). *Qualitative Research: Research of Alternative Paradigm*. Bangkok: Siam Parithas.

Xuto, N. (2002). *Qualitative Research* (2nd ed.). Bangkok: Matchpoint.